سامعاۋ جولى ـــ "ئىر بەلدەۋ، ئىر جول" جەلى بويى جالپىلىق مەدىيالارنىڭ كولەمدى حابارلاۋى جۇرت نازارىن جاپپاي اۋداردى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتىسىسى ۋاڭ نا 8 ـ ايدىڭ 24 ـ كۈنى ۋرىمچىدەن حابارلايدى. شينجياڭ گازەتى مەكەمەسى (توبى) "سامعاۋ جولى ـــ 'ئىر بەلدەۋ، ئىر جول' جەلى بويى جالپىلىق مەدىيالارنىڭ كولەمدى حابارلاۋى" 8 ـ ايدىڭ 7 ـ كۈنى باستالدى، تىلشىلىك جاساۋ شاعىن اترەتىندەگىلەر جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزجەلسىن بويلاپ باتسقا بەت الدى، قازىر ليانيۇنگاڭ، چۇڭچيڭ، جىڭجوۋ، ي ـ ۋ سياقتى "ئىر بەلدەۋ، ئىر جول" بويىندا ماڭىزدى ئۇيىندى قالالار جوننده حابار جاريالادى.

ليانيۇنگاڭ كونتينەر كەمەجايندا، جەر بەتىنەن 50 مەتر بيىكتىكتەگى كابينكە ئىشىندە وتىرىپ، اسپالى كوپىر جۇمىسىن اتقاراتىن شوفەردىڭ كۇندەلىكتى جۇمىسىن باستان كەشىردى؛ جىڭجوۋداعى جۇڭدامىن قورعاماللى باجى بوينىشا جاڭا بولشەك ساتۇ ورتالىعندا سەكۇندتىق جىلدامدىقتا "دۇنيە جۇزىندەگى ساتىپ الۇشىلاردىڭ" تاپسىرىسىن قابىلداۋدى سەزىندى؛ چۇڭچيڭ تەمىر جول كەمەجايىندا، ەكسپورت ەتىلەتىن تاۋارلاردىڭ جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزىنە قالاي "وتىرىپ" السقا جول العاندىعىن كوزدەردەمەن كوردى... حابارلاۋ ساتىندە تىلشىلەر شاعىن اترەتىنى پورت، كەمەجاي، كاسپورىن، باقشا رايونىنىڭ ئىرىنشى شەبىنە بارىپ، "ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدى" بىرگە قۇرۇدىڭ ارقاسىندا گۇلدەنىپ ـ كوركەيگەن، دامىعان جاعدايدى باسى ـ قاسىندا ناقتى سەزىنىپ، ئوز كوزدەرىمەن كورىپ كۋا بولدى. ئسات سايىن تىلشىلىك ستەپ، لەزدە جارىق كورەتىن ئتۇرلى حابار ونىمدەرىن "بۇى بۇرقراعان" كۇينده تۇراپتاعى وقىرماندارعا دەرەۋ جەتكىزدى. قازىرگە دەيىن، 100گە جۇىق ئتۇرلى ئونىم جارىق كوردى، مۇندا قىسقا حابار، قىسقا بەينەجازبا دا، شىكەرلەي حابارلاۋ، جوعارى دەڭگەيلى سۇحبات تا بار، حانزۇ تىلىندە تۇسىنىك جاساۋ دا، شەتەل تىلىندە حابار تاراتۇ دا بولدى، دابىراسى كۇشتى، جالپىلىق مەدىيا اسەرى كورىنەكتى بولدى، شينجياڭنىڭ "ئىر بەلدەۋ، ئىر جول" بويىنداعى ولكە، قالالارمەن قول ۇستاسىپ، تىلەكتەس بولۇ، "ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدى" بىرگە قۇرۇ تىلەگى مەن قيىملىن تولىق ايگىلەدى.

كوپ ئتۇرلى تەكشەدە، كوپ تىلدە تاراتۇ وسى رەتكى حابارداڭ ۇلكەن ئىر ەرەكشەلىگى بولدى. شينجياڭ گازەتى مەكەمەسى (توبى) تىلشىلىك شاعىن اترەتى ليانيۇنگاڭدا نەبارى 5 كۇن عانا ايالدادى، الايدا جاريالانعان حابارداۋ ليانيۇنگاڭ كوزدە ۇستاعان "ولشەم جانە ۇلگىنى" "ئىر بەلدەۋ، ئىر جول" جالپى جاعدايىمەن ىرىقتىلىقپەن توعىسترۇداعى ىسكەرلىك جانە جارقىن ئتۇينەدەر دالمە ـ ئدال قاەتىلىپ كورسەتىلدى.

نىڭ جاپپاي نازارىن اۋداردى. بۇگىنگى قازاقستان حابار اگەنتتىگى، ايگىلى جۇرنال «قازاقستان ئداۋىرى» سايتى «سامعاۋ جولى. ارمانعا قانات قاعۋ | تەڭز جاعالاۋىندا» سياقتى اقپاراتتىق ونىمدەردى دەر كەزىندە تاراتتى. ميكروبلوگ تۇعىرىندا، تاقىرىپ # سامعاۋ جولىن تاماشالاۋ جوننىدەگى كولەمدى حابار #، ئسىزدى باستاپ ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدىڭ 10 جىلدىق وراسان زور وزگەرىسىن كورسەتەلىك #، سوندای ـ اق ىشكى تاقىرىپتاردىڭ وقلۇ مولشەرى 7 ميللىون 100 مىڭعا جەتتى. سونىمەن بىرگە، تيانشان سايتى، انار بۇلت كليەنتى جەكە ـ جەكە ارناۋلى تاقىرىپ اشىپ، بارلىق حابار ونىمدەرىن جينادى، تاراتتى.

بۇدان سىرت، وسى رەتكى حابارلاۋدا شينجياڭ گازەتى شينحۋا گازەتى، چۇڭچيڭ گازەتى، حىنان گازەتى، جىجياڭ گازەتى، شانشي گازەتى سياقتى ولكە دارەجەلى پارتيا مەدىيالارىمەن بىرلەسىپ قيىملداۋدى جۇزەگە اسىردى، ەكى جاق تولىق سەلبەستىك جاساپ، "ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدى" حابارلاۋدى جوعارى ساپامەن ويداعىداي ىستەدى. "حابار داۋىرمەن ۇندەسىپ، جارىق كورگەن تۇىندىلاردىڭ تۇرعىسى جاڭا دا وزگەشە بولدى". شينحۋا گازەتى ليانيۇنگاڭ بولىمشەسىنىڭ باستعى چىڭ چاڭچۇن بىلاي دەدى: شينجياڭ گازەتى مەكەمەسى (توبى) تىلشىلىك شاعىن اترەتى ليانيۇنگاڭدا نەبارى 5 كۇن عانا ايالدادى، الايدا جاريالانعان حابارداۋ ليانيۇنگاڭ كوزدە ۇستاعان "ولشەم جانە ۇلگىنى" "ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدى" جالپى جاعدايىمەن ىرىقتىلىقپەن توعىسترۇداعى ىسكەرلىك جانە جارقىن ئتۇينەدەر دالمە ـ ئدال قاەتىلىپ كورسەتىلدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

2022 ـ جىلى شىڭدا جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالى سەرىكتەستىگى ي ـ ۋ قورعامالى باجى زات اينالىم باقشاسىنا نىرگە تەۋپ، جىجياڭ يلۇحاڭ حالقارالىق قامداۋ تىزبەگى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى قۇرىلىپ، ي ـ ۋ ورتالعىنداعى شوعىرلى تاسىمال قامباسىن قۇردى. زاتتار ي ـ ۋدا جينالىپ، شوعىرلى جونەلتىلگەندەن كەيىن، شينجياڭداعى شەكارا وتكەلدەرى ارقىلى ورتا ازيا، ەۋروپا سياقتى جەرلەرگە جەتىپ، زات قاينارىنان يمپورت ەتۇشىلەردىڭ قولىنا تيگىزگەنگە دەيىنگى تۇتاس بارىستىق تاسىمال قىزمەت وتەۋىن جۇزەگە اسىردى.

جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالى جينىاۋ، تاسىمالداۋ ورتالىعى ـــ ي ـ ۋ قالاسىنىڭ نازاردى ەۋروپا ـ ازيا باعىتىنا قاراي شوعىرلاندىرا وتىرىپ تۇلعالاعان شوعىرلى جيناپ، شوعىرلى تاسىمالداۋ ورتالىعى، جالپى اۋدانى شامامەن 34 مىڭ 200 شارشى مەتر، 2022 ـ جىلى 3 ـ ايدا رەسمي تياناقتانىپ ىسكە قوسىلعان، قازىر 6 كاسپورىن نىرگە تەپتى، جۇك تاسىمال جەلىسى جۇڭگو ـ ەۋروپا، جۇڭگو ـ ورتا ازيا، جۇڭگو ـ كورەيانى قامتىدى.

"ي ـ ۋعا نىرگە تەبۇ شىڭدا جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالىنىڭ شينجياڭ شەكارا وتكەلدەرىندە زات قاينارىن كۇتۇدەگى ولقىلعىن وزگەرتتى، سونىمەن بىرگە كاسپورىندارداڭ قىزمەت وتەۋ جەلىسىن ۇزارتتى". شىڭ ياۋفىڭ بىلاي دەدى: بۇل شىڭدا جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالىنىڭ داموداڭ جاڭا كەزەڭ قارسى الۇىنا مۇمكىندىك جاراتتى.

شىڭ ياۋفىڭنىڭ قاراۋىنشا، شىڭدا جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالىنىڭ شينجياڭنان شىعۋى ـــ كاسپورىننىڭ 3 ـ رەت تيپ وزگەرتۋىندەگى شەشۋشى شاراسى. 20 نەشە جىلدان بەرى ولاردىڭ كاسپورىندارىنىڭ داموۋ بارىسى شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدا كاسپورىندارىنىڭ داموۋ وزگەرىسىن ايگىلەدى.

1998 ـ جىلى شىڭ ياۋفىڭنىڭ اعا بۇىنداري ۇرىمجى بيانجياڭ قوناق سارايى ساۋدا بازارىنا كەلىپ سىرتقى ساۋدامەن شۇعىلدانىپ، شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋداسىنىڭ كۇسەت مەزگىلىنە بىلىندى.

"ئىراق بىرنەشە جىلدان كەيىن بازار داعى شەتەلدىك ساتىپ الۇشى ساۋداگەرلەردىڭ ازايىپ باراجاتقاندىعىن بايقاعان سوڭ، كاسپورىننىڭ تيىن وزگەرتۇدى ۇيعاردىق". شىڭ ياۋفىڭ بىلاي دەدى: كوپ جىلدان بەرى جينالعان ورتا ازيا قاريدارلارى مەن ارنا باسىمدىعىنا سۇيەنىپ، 2010 ـ جىلى ئىز حالقارالىق زات تاسىمالى ۋاكىلدىك كاسىبىنە ويىستىق، بۇل كاسپورىننىڭ تۇڭعىش رەتكى تيىن وزگەرتۇى ەدى.

قاريدارلاردىڭ شەكارا اتتاعان تاسىمالعا سۇرانىسىنىڭ ۇزدىكسىز جوعارىلاۋىنا بايلانىستى، 2015 ـ جىلى شىڭ ياۋفىڭ وتباسىنىڭ كاسپورىنى باقتى وتكەلىندە ئوزىنىڭ جەر اۋماعى 50 مىڭ شارشى مەترەدەن اساتىن كەدەن باقىلاۋ ـ باسقارۋ قامباسىن قۇردى.

"'ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدى' بىرگە قۇرۇ باستاماسى العا قويىلىپ 2 جىلدان كەيىن، كاسپورىنمىزدىڭ حالقارالىق زات ۋاكىلدىك كاسىبى ەرەكشە جاقسى دامىدى، قامباڭى جالعا بەرۇ داموداڭ قاجەتتى قاناعاتتاندىرۇدان الدەقايدا الشاق قالدى". شىڭ ياۋفىڭ بىلاي دەدى: قاتتى بولشەك شارت ـ جاعدايى جاقسارسا، زاتتاردى جونەلتۇدىڭ ونىمدىلىگى انا ۇرلىم قامتاماسىز ەتىلەدى، بۇل كاسپورىننىڭ ەكىنشى رەتكى تيىن وزگەرتۇى.

"ئىر بەلدەۋ، ئىر جول" قۇرىلىسىنىڭ ىشكەرىلەي بىلگەرىلەتىلۇىنە بىلەسە، حالقارالىق زات اينالىمى تاسىمال سالاسىنداعى باسەكە كۇشەيىپ، ئتىپتى دە بجداعاتتى قىزمەت وتەۋ كاسپورىنداردىڭ جەڭسكە جەتۇدەگى اسلىنا اينالدى، جىجياڭ يلۇحاڭ حالقارالىق قامداۋ تىزبەگى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى وسىعان سايكەس دۇنيەگە كەلدى.

"بۇرىن ئىز شينجياڭنىڭ شەكارا وتكەلدەرىنە زات توسىپ تۇراتىنبىز، قازىر ئىز ىرىقتىلىقپەن زات جيناۋ قامباسىن زات قاينارى بار جەرگە كوشىردىك". شىڭ ياۋفىڭ بىلاي دەدى: بۇل جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالىنىڭ ەرەكشەلىگىنە ئتىپتى دە ساي كەلدى.

جۇك اۋتوموبيلى تاسىمال ـــ جوعارى يقۇاتتى جۇك اۋتوكولىگى ارقىلى زاتتى ەل اتتاپ تاسىمالدايتىن جاڭادان گۇلدەنگەن زات اينالىمى ئتاسلى. ۇقساس نىسانالى جەردە جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالىنىڭ تاسىمال ۇاقتى تەمىر جولدان ئىر ەسە تەز، تەڭز تاسىمالنان 2 ەسەدەن استام تەز بولدى، باعاسى اۋە تاسىمالىنىڭ ۇشتەن بىرىنە عانا تۇرا كەلدى، تاسىمالداناتىن بۇيىمدارعا قويىلاتىن شەكتەمە دە ئىرشاما از بولدى.

"ئىز ي ـ ۋدان گەرمانياعا باراتىن ەڭ تەز كەزەكشى جۇك اۋتوموبيلى تاسىمالىنىڭ جالپى بارىسىنا نەبارى 13 كۇن عانا جۇمسايمىز"، ـ دەدى رىن جىنجىن.

قازىر ئتىپتى دە تەز جەتكىزۇ ئۇشىن، شىڭ ياۋفىڭ وتباسىنىڭ كاسپورىنى تاعى دا جاڭا داموۋ بەتالىسىن تاپتى. "ئىز قازىر قازاقستاندا كەدەندىك باقلاۋ ـ باسقارۋ قامباسىن قۇرۇداماز، سول كەزدە ئىزدىڭ زات جەتكىزۇىمىز تاعى دا تەزدەيتىن بولادى"، ـ دەدى شىڭ ياۋفىڭ.

شينجياڭنىڭ شەكارا وتكەلدەرىنىڭ باسىمدىعى كورنەكتى، شەكارا اتتاعان زات اينالىمى تاسىمالى تۇرعىسىنان قاراعاندا، شەكارا وتكەلىنىڭ ماڭىندا الدىڭعى قامبا سالىنىپ، جىلدامدىقتا تالابى ئىرشاما جوعارى كاسپورىنداردى ايرىقشا باۋراۋ قۇاتىنا يە.

وسى مەزگىلدە شىڭ ياۋفىڭ ئىسساپارعا ئجيى شعاتىن بولدى، بىرىنشىدەن، زات قاينارىن نزدەسە، ەكىنشىدەن، سەلبەستىك جونىندە كەڭەسىپ، تاعى دا بىرنەشە ورتالىق قامبا قۇرۇعا دايىندالدى.

"ئىز تاياۋدا تاعى ئىر ئبولىم قاريدارلاردى باستاپ شينجياڭنىڭ شەكارا وتكەلدەرىنە بارىپ تەكسەرۇ جۇرگىزۇدى جوسپارلاپ وتىرمىز، ئوندىرىس جەلىسىن شينجياڭدا قۇرۇدى ئۇمىت ەتەمىز". شىڭ ياۋفىڭ بىلاي دەدى: قاريدارلارعا مىناداي ئىر ەسەپ جاسادىم، ەگەر شينجياڭ شەكارا وتكەلدەرىندە ئوندىرىلىپ ەكسپورت ەتىلسە، زاتتىڭ وزىندىك قۇنى 40% ـــ 30% اينالاسىندا توماندەتۇگە بولادى ەكەن.

كاسپورىننىڭ داموۋىنا قايىرىلا قاراعاندا، شىڭ ياۋفىڭ كۇلىمسىرەي بىلاي دەپ قورىتىندىلادى: "ئىز شەكارا ساۋداسىنان شاڭىراق كوتەردىك، شينجياڭدى تياناق ەتىپ، شينجياڭنان شىعىپ دامىدىق، قازىر شەتەلدە قارجى قوسۇدامىز، تىپ وزگەرتىپ داموۋ 'ئىر بەلدەۋ، ئىر جول' قۇرىلىسىنان ايرىلا المايدى".

(باسى 1 ـ بەتتە)

جۇمىس تارتىبىندە كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعارىلۇىن 30% ازايتۇ قابىلەتىنە جەتەدى.

"تەحنيكادان قامال الۇ باعدار كارتاسى ەرەكشە انىق، ياعني كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعارىلۇىن ەڭ جوعارى مانگە جەتكىزۇ ئارى ەڭ سوڭىندا كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇ نىساناسىن جۇزەگە اسىرۇ"، ـ دەدى باۋ ـ ۋ تومەن كومىر قىشقىل گازدى مەتال قورىتۇ سناق تۇعىرىنىڭ باس ماڭانى تيان باۋشان.

باڭاڭدا، جۇمىس جۇرگىزىپ جاتقان شينجياڭداعى تۇڭعىش جاسىل تازا ەنەرگيا تاسىمال نىسانى 2021 ـ جىلى 12 ـ ايدا سالىنىپ بولىپ ىسكە قوسىلعان. قازىرگە دەيىن ئداستۇرلى ماي جاعاتىن، گاز جاعاتىن اۋىر جۇك اۋتوكولىكتەرىمەن سالىستىرعاندا، كومىر قىشقىل گازىن شعارۋ مولشەرى 4000 نەشە تونىنا ازايدى. 1 ـ تامىز بولات ـ تەمىر مادەنيەت، ونەركاسىپ، ساياحات كورىنىس وڭىرىندە شاڭ ـ توزاڭ جوق، كومىر كۇلدەرىنىڭ شاشىلىپ جاتقانىن دا كورمەيسىز، جاراتىلىستىق تاۋ ـ سۋ مەن ونەركاسىپ ئوندىرىس جەلىسى ئوزارا توعىسىپ، 2 ـ توپتاعى شينجياڭ ونەركاسىپ ساياحاتىنان ۇلگى كورسەتۇ بازاسىنا اينالدى...

جاسىل داموعا قاراي تالپىنعاندا، باۋگاڭ اناعۇرلىم ايدىن ـ شالقار "كوگىلدىر تەڭىزگە" قاراي جول تارتتى.

سوڭعى جىلدارى نازاردى "8 ئرى كاسىپ سالاسى شوعىرىنا" شوعىرلاندىرىپ، شينجياڭ كاسىپ سالاسى قۇرىلىمىن ساپالىلاندىرىپ، تىيىن جاڭالاۋدى جەدەلدەتىپ، ونەركاسىپ سالاسىنداعى ئتۇيىندى كاسىپورىنداردىڭ ەنەرگيا ۇنەمدەپ، كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعارىلۇىن ازايتۇ تەحنيكاسىن وزگەرتۇدى زور كۇشپەن ىلگەرىلەتىپ، ەنەرگيا سارىپ ەتۇدەگى قوس تىزگىندەۋدىڭ كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارىلۇىنداعى قوس تىزگىندەۋگە بىرتىندەپ ويىسۇىن ىلگەرىلەتىپ، ەنەرگيا ۇنەمدەۋ جۇمىسىن ويداعىداي ىستەپ، جاسىل داموداڭ نەگىزىن جاقسارتتى.

قۇمىل تيانشان سەمەنت شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى تاياۋداعى بىرنەشە كۇننەن بەرى تاپسىرىستى ورىندىاۋ ئۇشىن ابىگەر. بۇل سەرىكتەستىك كۇننىنە 5000 تونىنا جاڭاشا كەپتىرۇ ئادىسى بوينىشا سەمەنت مانەرلەۋ شيكىزاتىن وندىرەتىن ئوندىرىس جەلىسىن قۇردى، ئوندىرىس بارىسىندا جەرگىلىكتى ەلەكتر ستانسيا‌سىنىڭ جاراقسىز زاتتارىن، كومىر كۇلىن جانە توڭىرەكتەگى كاسپورىنداردان شىققان قوقسقىتاردان كەشەندى پايدالانىپ، اينالمالى پايدالانۋدى جۇزەگە اسىردى.

بىيل شينجياڭنىڭ كاسىپ سالاسى جۇيەسىن جاسىلداندىرا دامىتۇدىڭ قارقىنى جاپپاي تەزدەپ، ونەركاسىپ كاسپورىندارى پايدالاناتىن جەردى شوعىرلاندىرۇعا، شيكىزاتتى زالالسىزداندىرۇعا، ئوندىرىستى تازارتۇعا، جاراقسىز زاتتاردى بايلىققا اينالدىرۇعا، ەنەرگيانى تومەن كومىر قىشقىل گازدى ەتۇگە، باسقارۋدى ەگجەي ـ تەگجەيلىلەندىرۇگە قاراي تىيىن وزگەرتۇدى جۇزەگە اسىردى. قازىر شينجياڭدا جىينى اۋتونومياللى رايون دارەجەلى 146 جاسىل زاۋود، اۋتونوميالى رايون دارەجەلى جاسىل قامداۋ تىزبەگىن باسقاراتىن 7 كاسپورىن قۇرىلدى، اۋتونوميالى رايون دارەجەلى 53 ئتۇرلى جاسىل جوبالانعان ئونىم اشلدى، 10 جاسىل باقشا رايوننىنىڭ قۇرىلۇى ىلگەرىلەتىلدى. مۇنان سىرت، مەملەكەت دارەجەلى 2 جاسىل ساندى مالىمەت ورتالىعى، مەملەكەت دارەجەلى ونەركاسىپ ونىمدەرىن جاسىل جوبالاۋدان ۇلگى كورسەتەتىن 8 كاسپورىن قۇرىلىپ، كاسپورىنداردىڭ جاسىل جاساۋ ىشكى قوزعاۋشى كۇشى اناعۇرلىم قاۋلاتىلدى.

علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ
جاسىل جاساۋدىڭ "نەگىزگى جاعىنا" تىرەك بولدى

120 ميكرومەتر ـــ بۇل شينجياڭ جۇڭحى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى شىحزى جۇڭجين ەلەكترود پلاستينكاسى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ەلەكترود پلاستينكاسىنىڭ قالىڭدىعى، ئبىر تال شاشتىڭ دياماەترىنەن ئسال عانا جۋان. "ئىز ەلىمىزدەگى ەلەكترود پلاستينكا سالاسىنداعى تۇڭعىش تۇتاس بارىس زەردەلى مەڭگەرىلەتىن سيفرلانعان زاۋودبىز"، ـ دەدى وسى سەرىكتەستىكتىڭ ورىنباسار باس دىرەكتورى باي جيڭ ماقتانىشپەن: "ونىمدەرىمىزدىڭ قۇاتى، كورسەتكىشى سالادا‌عى وزىق دەڭگەيگە جەتتى".

شىحزى جۇڭجين ەلەكترود پلاستينكاسى شەكتى سەرىكتەستىگى ەل ىشىندەگى الدىڭعى قاتاردا‌عى ئوندىرىس جەلىسىن اشۋمەن اينالىسىپ، ونىمدىلىگىن 28% جوعارىلاتتى؛ اشۋ كاسىبى بوينىشا الدىڭعى قاتاردا‌عى 700 فوتوۋلتتان اساتىن اسقىن جوعارى كەرنەۋلى ئوندىرىس تەحنولوگياسىنىڭ ونىمدىلىگىن 5% جوعارىلاتىپ، ەلەكتر شىعىنىن سايكەس مەزگىلدەگىدەن 10% تومەندەتتى.

تۇڭعىش توپتاعى مەملەكەت دارەجەلى "جاسىل زاۋودتان" ۇلگى كورسەتەتىن كاسپورىن رەتىندە، 2022 ـ جىلى شينجياڭ جۇڭحى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى 16 ئتۇرلى ئتۇيىندى تەحنيكادان پايدالانىپ ەنەرگيا ۇنەمدەپ، كومىر قىشقىل گازىن تومەندەتۇ نىسانىن ىلگەرىلەتىپ، تۇتاس جىلدا 12 مىڭ تونىنا ولشەمدى كومىر ۇنەمدەپ، 42 مىڭ تونىنا كومىر قىشقىل گازىن ازايتتى. سونىمەن بىرگە، جاڭا ەنەرگيامەن ورىنىن باسۋ ساۋداسىن بەلسەنە ورىستەتۇ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى قابىلدانعان جاڭا ەنەرگيا ەلەكتر مولشەرى 935 ميللىون كيلوۋات ساعاتقا جەتتى.

باس شۇجي شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جاسىل جاساۋ جۇيەسى مەن قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن ورناتىپ، جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى كاسىپ سالالارىنىڭ ەكونوميكانىڭ جالپى مولشەرىندەگى ۇلەسىن جوعارىلاتىپ، كاسىپ سالالارىنىڭ زەردەلىلەنۇىن، جاسىل بولۇىن، توعىسپالىلىعىن ىلگەرىلەتىپ، تۇتاس، وزىق، حاۋىپسىز وسىزامانداناعان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن قۇرۇ كەرەك.

قازىر شينجياڭ فوتوۋولتتىق باتارەيا جاساۋ كاسىپ سالاسىنىڭ اقتاڭداعىن تولتىراتىن شينجياڭ بولاشاقتاعى كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارىلۇىن ەڭ جوعارى مانگە جەتكىزۇ، كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇ ەنەرگيا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ 3GW جوعارى ئونىمدى N تيپىندەگى TOPCon باتارەيا جاسىل جاساۋ نىسانى جاپپاي ىلگەرىلەتىلۇدە، تۇتاس نىساندا جاسىل جاساۋ، بۇكىلدەي اۋتوماتتى زەردەلى ئوندىرىس جەلىسى قولدانىلدى. TOPCon باتارەياسى قازىر دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ وزىق N تيپتى باتارەيا، اسىرەسە، ئرى تۇرپاتتى جەر بەتى فوتوۋولتتىق ەلەكتر ستانسيا‌سىندا قولدانىلۋعا ۇيلەسەدى. ئداستۇرلى P تيپتى باتارەيامەن سالىستىرعاندا، ۇقساس كولەمدەگى فوتوۋولتتىق ەلەكتر ستانسيا‌سىنىڭ جەرى ئتىپتى دە از، قۇرىلىس وزىندىك قۇنى ئتىپتى دە تومەن، بولشەكتەرىنىڭ ەۇمىرى ئتىپتى دە ارتىپ، ئتىپتى دە جوعارى ەلەكتر تاراتۇ پايداسىن الا كەلەدى.

قۇمىل قالاسىندا جاڭا ەنەرگيا كاسىبىنىڭ داموى "مەملەكەت بوينىشا جاڭا ەنەرگيالى گەنەراتور اگراگاتتارى ەڭ ۇلكەن ايماق دارەجەلى قالا قۇرۇ" نىساناسىنا قاراي ىلگەرىلەۋدە.

"شينجياڭ ئرى ينجەنەريالاردى جانە نىساندا‌ردى جەتكىشى، جاسىل ونىمدەر، جاسىل زاۋود، جاسىل ونەركاسىپ باقشا رايونى جانە جاسىل قامداۋ تىزبەگىن باسقارۋ كاسىپورنى قۇرىلىسىن دانەكەر ەتىپ، جاسىل تەحنيكانى جالپىلاستىرۇدى، قولدانۇدى، كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ سايكەسە تىيىن جاڭالاۋدى جەبەپ، جاسىل جاساۋدىڭ 'نەگىزگى جاعىنا' تىرەك بولدى"، ـ دەدى اۋتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۇ مەڭگەرمەسى ەنەرگيا ۇنەمدەۋ باسقارماسىنىڭ ورىنباسار باستعى يۇي بو.

جارىقتان پايدالانىپ، جاسىل داموعا ۇمتىلۇ، جاسىل ەكولوگياداعا جاڭا "ەكونوميكالىق" قۇن جاراتتى

تاياۋدا بۇىرشىن اۋدانى مەن شانشي لۇينىڭ تانتوۋ ورتانى قورعاۋ علىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى كومىر قىشقىل گازى ورنىن ساتىپ الۇ ىسىنە رەسمي كەلىسىم جاساستى، بۇل شينجياڭنىڭ تۇڭعىش حالقارالىق ئوز ەركىمەن كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارىلۇىن ازايتۇ ولشەمى (VCS) جايلىم ارقىلى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتايتىن نىسانىنىڭ ئساتتى ساۋدالانعاندىعىن ايگىلەدى، ساۋدا سوماسى 19 ميللىون 765 مىڭ يۋان بولدى.

وسى رەت ئساتتى ساۋدالانعانى ـــ بۇىرشىن اۋدانىنداعى 2 ميللىون مۇ جايلىم ارقىلى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋ ئبىرىنشى مەرزىمدەگى نىسانى بولىپ، جالپى 975 مىڭ مۇ، كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋى 670 مىڭ تونىنا بولدى. مەجەمەن ەسەپتەگەندە، بۇىرشىن اۋدانىنداعى 2 ميللىون مۇ جايلىم ارقىلى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋ نىسانى 40 جىلدىق نىسان جوسپارىنا ەنگىزىلگەن، جينى 8 ميللىون تونىنا كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋ ولشەمىن جارىقتا شعارىپ، تىنىش كۇيدەگى جالپى كىرىسى 280 ميللىون يۋان بولادى.

جايلىم ارقىلى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋ، جاسىل ەكولوگياداعا جاڭا "ەكونوميكالىق" قۇن جاراتتى.

ۇىعسۇعا قاراعاندا، شينجياڭدا وسكەن ئبىرئتۇپ جەتىلگەن قاراعاش جىلىنا 8 كيلوگرام كومىر قىشقىل گازىن سىمىرە الادى ەكەن. تۇتاسقان ورماندى جەردە سىمىرىلگەن كومىر قىشقىل گاز مولشەرى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋ مەحانيزمى ارقىلى بازار ساۋداسىن جاساعاندا، ەداۋىر جاسىل كىرىسكە قول جەتكىزە الادى. وسى كىرىس بولعاندا عانا ورمان مەن جايلىم ەكولوگياڭلىق قۇننان ەكونوميكالىق قۇنعا بۇرىلىس جاساۋدى جۇزەگە اسىرادى.

"شينجياڭ ورمان، جايلىم ارقىلى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋدى اشۋدا، اسىرەسە، جايلىم ارقىلى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋدى اشۋدا مەملەكەت بوينىشا الدىڭعى قاتاردا تۇرادى". مەملەكەتتىك ورمان شارۋاشىلىعى جانە جايلىم مەكەمەسى باتىس سولتۇستىك تەكسەرۇ ـ جوبالاۋ مەكەمەسى كومىر قىشقىل گازىن ئسىمىرىپ ساقتاۋ باسقارماسىنىڭ باستعى شۇي گانجۇننىڭ قاراۋىنشا، كىشىسى ئبىر تال ئشوپ، ئبىر ئتۇپ اعاش، ۇلكەنى تۇتاس جاراتىلىستىق ەكولوگياڭلىق جۇيەدەن تارتىپ، بارلىعى كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇدا ساۋلەلەندىرۇ قۇننا يە.

تاياۋدا جۇڭگو حۋادىان سولتۇستىك شينجياڭ ۇرىمچى ئبىر ميللىون كيلوۋاتتىق كۇن نۇرى بازاسى نىساننىڭ تولىق سيىمدىلىقپەن جەلگە قوسىلىپ ەلەكتر تاراتۇى ـــ شينجياڭداعى تۇڭعىش "جەل ەنەرگياسى، فوتوۋولت، وت ەلەكترى، ەنەرگيا ساقتاۋ" كوپ ەنەرگيانىڭ ئبىرىن ـ ئبىرى تولىقتايتىن تازا ەنەرگيا بازاسى، سونداي ـ اق مەملەكەتتىڭ تۇڭعىش توپتاعى كولەمدى جەل ەلەكتر، فوتوۋولت بازاسى نىسانى بولىپ، ئار جىلى 2 ميلليارد 500 ميللىون كيلوۋات ساعات جاسىل ەلەكتر تىڭنان قوسىلىپ، 830 مىڭ تونىنا ولشەمدى كومىر ۇنەمدەلىپ، 2 ميللىون 100 مىڭ تونىنا كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارىلۇىن ازايتتى.

كۇن نۇرىنان پايدالانىپ، جاسىل داموعا قاراي تالپىنعان شينجياڭ جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى وسىزامانداناعان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن جەدەل ورناتۇدى ارقاۋ ەتىپ، جاڭا ەنەرگيا، جاڭا ماتەريال سياقتى جاسىل كاسىپ سالاسى جارىس جولىندا بار كۇشپەن باسەكەلەسۇدە.

داۋىلدا تولقىن جارا العا ىلگەرىلەۋدە، بولاشاق ۇمتىكە تولى.

مەكەن ـ جايىمىز: ۇرىمچى قالاسى حۇڭيۇان سولتۇستىك جولى 500 ـ ئومىر، تاراتۇ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 8830000 پوچتا ئومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان